

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Ubezpieczenia wobec wyzwań XXI wieku

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 541

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2018

Redakcja wydawnicza: Joanna Świrska-Korłub

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: Justyna Mroczkowska-Lepka

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych

www.pracenaukowe.ue.wroc.pl

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

ISSN 1899-3192

e-ISSN 2392-0041

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław

tel. 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl

www.ksiegarnia.ue.wroc.pl; ksiegarnienaukowe.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	7
Robert Dankiewicz: Ubezpieczenie kredytu kupieckiego w procesach zarządzania ryzykiem upadłości/Trade credit insurance in the processes of bankruptcy risk management.....	9
Paweł Dzięcioł: Proces wielowymiarowej analizy ryzyka w przedsiębiorstwie/The process of multidimensional risk analysis in a company.....	19
Lech Gąsiorkiewicz, Marta Kruk: Podejście procesowe w zarządzaniu zakładami ubezpieczeń/Process approach in managing insurance companies.....	39
Anna Gierusz: Setting a minimum benefit amount in a DC with an underpin occupational pension scheme/Określenie minimalnej wysokości świadczenia w pracowniczym programie emerytalnym DC z minimalnym świadczeniem.....	52
Jerzy Gwizdała, Agnieszka Pobłocka: Rynek <i>bancassurance</i> w Polsce w latach 2009-2016/Bancassurance market in Poland in 2009-2016.....	63
Maciej Jakubowski: Identyfikacja przez ekspertów ubezpieczeniowych zagrożeń <i>casco</i> związanych z użytkowaniem roweru/The identification of the using bikes related <i>casco</i> threats by the insurance experts.....	85
Marietta Janowicz-Lomott: Ubezpieczenie mienia komunalnego w towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych – wybrane problemy/Insurance of municipal property in mutual insurance companies – chosen problems	94
Dorota Jaśkiewicz: Analiza wypłacalności zakładów ubezpieczeń działu II w Polsce w latach 2016-2017/Analysis of Solvency II of insurance companies in Poland in the years 2016-2017	105
Monika Kaczała, Dorota Wiśniewska: Determinanty opinii polskich rolników na temat ubezpieczenia indeksowego suszy/Determinants of demands for drought index insurance in Poland	120
Robert Kurek: InsurTechowe trendy na rynku ubezpieczeniowym/InsurTech trends on the insurance market.....	138
Jacek Lisowski, Anna Chojan: InsurTech – szansa na rewolucję w ubezpieczeniach kredytu kupieckiego/InsurTech – possible revolution in trade credit insurance.....	147
Aleksandra Luterek: Zjawisko <i>missellingu</i> w ubezpieczeniach działu I w świetle skarg kierowanych do Rzecznika Finansowego/The phenomenon of <i>mis-selling</i> in life insurance in the light of complaints addressed to the financial ombudsman	161

Piotr Manikowski, Tomasz Zapart: Wpływ sposobu kalkulacji szkodowości na cenę ubezpieczenia komunikacyjnego floty pojazdów / The influence of the method of calculation of loss ratio on the price of motor insurance vehicle fleet.....	170
Konrad Owiński: Perspektywy rozwoju oceny ryzyka w ubezpieczeniach komunikacyjnych flot pojazdów / Perspectives of risk assessment development in motor insurance of motor fleets.....	186
Mariusz Pacewicz: Rynek ubezpieczeń następstw nieszczęśliwych wypadków dzieci i młodzieży szkolnej w świetle zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego oraz raportu Rzecznika Finansowego / The accident insurance market for children and schoolchildren in the light of the guidelines of the Financial Supervisory Committee and the report of the spokesman for financial affairs	198
Agnieszka Pobłocka, Ewa Spigarska: Kapitały własne jako podstawa oceny stabilności finansowej zakładów ubezpieczeń / Equity capitals as a basis for assessing the financial stability of insurance companies	208
Michał Popielas: Ewolucja underwritingu w ubezpieczeniach na życie / The evolution of underwriting in life insurance	225
Ryszard Pukała: Finansowanie ryzyka start-upów z wykorzystaniem ubezpieczeń / Financing start-up risk with using insurance	235
Paweł Sereda: Wpływ zmian legislacyjnych na proces sprzedaży ubezpieczeń na życie z funduszami kapitałowymi / Influence of legislation changes on the process of sale of life insurances with capital funds	245
Piotr Stolarski, Jakub Galczyk: Wykorzystanie technologii inteligentnych kontraktów jako platformy dla mikroubezpieczeń / Utilizing smart contracts' technology as a microinsurance platform	257
Adam Śliwiński: Ryzyko cyfrowe wyzwaniem sektora ubezpieczeń / Digital risk as an insurance sector challenge	268
Stanisław Wanat, Krzysztof Guzik: Odporność standardowej formuły wyznaczania kapitałowych wymogów wypłacalności na błędną specyfikację zależności / Robustness of the standard formula for the Solvency Capital Requirement calculation for an incorrect dependency specification	283
Stanisław Wieteska, Patrycja Kowalczyk-Rólczyńska, Agnieszka Czajkowska: Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pośrednika kredytu hipotecznego / The mortgage loan intermediary liability insurance	295
Marcin Wojtkowiak: Pozacenowe czynniki stabilizujące znaczenie brokerskiego kanału dystrybucji ubezpieczeń w kontekście rozwoju sprzedaży przez Internet / Non-price factors stabilizing importance of the broker insurance distribution channel in the context of development of direct online sales	312
Ewa Wycinka: Potencjał regresu ubezpieczeniowego w przypadku sprawców zdarzeń drogowych bez uprawnień do kierowania pojazdami / Unlicensed perpetrators of road incidents and the insurance subrogation	323

Wstęp

Rozwój społeczno-gospodarczy jest nierozdzielnie związany z funkcjonowaniem społeczeństwa w warunkach ryzyka. Rozwój rynków dóbr i usług oraz postępujące procesy demograficzne i technologiczne równocześnie generują nowe zagrożenia i stanowią źródła innowacji. Zmieniające się w ten sposób otoczenie jest stymulatorem rozwoju sektora ubezpieczeniowego polegającego na tworzeniu produktów ubezpieczeniowych oraz wdrażaniu nowych instrumentów wspierających ocenę ryzyka i sprzedaż ubezpieczeń.

Istotnym czynnikiem determinującym działalność zakładów ubezpieczeń w Polsce są zmiany prawne. Ich oddziaływanie w ostatnich latach dostrzegalne jest przede wszystkim w gospodarce finansowej ubezpieczycieli (zapewnienie większego bezpieczeństwa prowadzonej działalności przez podwyższenie wymogów wypłacalności) oraz dystrybucji ubezpieczeń (ograniczanie zjawiska *missellingu*). Obydwa kierunki zmian mają na celu lepszą ochronę interesów klientów zakładów ubezpieczeń.

Wskazane zagadnienia związane z rynkiem ubezpieczeniowym stanowią przyczynek do prowadzenia badań naukowych. Wyrażamy głębokie przekonanie, że polskie środowisko naukowców zajmujących się ubezpieczeniami w dalszym ciągu podejmować będzie ciekawe tematy badawcze związane z problematyką rynku ubezpieczeniowego, wytyczając nowe kierunki badań.

Niniejsza książka jest zbiorem artykułów poruszających różne zagadnienia z zakresu ubezpieczeń, co stanowi dowód na to, w jak wielu kierunkach badawczych podążają autorzy reprezentujący ubezpieczeniowe ośrodki naukowe w Polsce. Załącznikiem większości artykułów były referaty wygłoszone na XII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ubezpieczenia wobec wyzwań XXI wieku”, która odbyła się 20-22 maja 2018 r. w Rydzynie. Ta coroczna konferencja jest organizowana przez Katedry Ubezpieczeń z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Konferencja na stałe wpisała się w kalendarz wielu osób zajmujących się nauką o ubezpieczeniach w Polsce, ponieważ stanowi ona forum prezentacji wyników aktualnie prowadzonych badań naukowych oraz wymiany poglądów na ich temat. W konferencji uczestniczą również przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych i praktyki ubezpieczeniowej, wśród których są reprezentanci najważniejszych instytucji rynku ubezpieczeniowego. W roku 2018 konferencja miała charakter wyjątkowy, ponieważ wpisała się w obchody Jubileuszu 70-lecia Katedry Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Artykuły zawarte w książce dotyczą m.in. takich szczegółowych zagadnień, jak:

- nowe rozwiązania technologiczne w dziedzinie ubezpieczeń (*InsurTech*),
- „nowe” ryzyka i ich wpływ na ofertę produktową zakładów ubezpieczeń,

- ewolucja underwritingu,
- dopasowanie oferty ubezpieczeniowej do potrzeb klientów,
- ubezpieczenia kredytu kupieckiego,
- zarządzanie zakładem ubezpieczeń, w tym problematyka jego wypłacalności,
- zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie.

Bardzo dziękujemy wszystkim autorom za przygotowanie artykułów i zgodę na ich opublikowanie. Mamy nadzieję, że niniejsza książka będzie popularnym źródłem wiedzy wykorzystywanym w innych pracach naukowych, a także przez praktyków, co świadczyć będzie o istotnym wkładzie autorów prezentowanych publikacji w rozwój nauki i praktyki ubezpieczeniowej.

Wpływ na kształt publikacji mają również recenzenci, dlatego chcielibyśmy bardzo podziękować za zaangażowanie i cenne uwagi dotyczące treści artykułów: Pani Profesor Teresie Bednarczyk, Panu Profesorowi Jackowi Lisowskiemu, Panu dr. hab. Krzysztofowi Łyskawie, Panu Profesorowi Piotrowi Manikowskiemu, Panu Profesorowi Markowi Monkiewiczowi, Panu Profesorowi Kazimierzowi Ortyńskiemu, Pani Profesor Annie Szymańskiej, Panu Profesorowi Adamowi Śliwińskiemu, Panu Profesorowi Stanisławowi Wanatowi.

Redaktorzy naukowci

Iłona Kwiecień, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Marcin Wojtkowiak, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu